

บันทึก

เรื่อง ความหมายของคลังสินค้าตามบทนิยามคำว่า “อาคาร” ในพระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ (กรณีการก่อสร้างถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง)

กระทรวงมหาดไทย มีหนังสือ ที่ มท ๐๙๑๘/๘๒๓๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ทราหรือปัญหาข้อกฎหมายมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าจังหวัดสมุทรปราการได้มีหนังสือ ที่ สป ๐๐๒๒/๕๑๐๖ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ขอให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาวินิจฉัยว่า การก่อสร้างถังเก็บน้ำมันซึ่งเป็นถังเหล็กสำหรับบรรจุน้ำมันยึดติดกับโครงสร้างและฐานรากใต้ดินสำหรับรองรับน้ำหนักของถังและน้ำมัน ถือเป็นอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่และหากเป็นอาคารจะต้องห้ามตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่

คณะกรรมการควบคุมอาคารได้พิจารณาข้อหารือของจังหวัดสมุทรปราการดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นว่า ถังสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่ก่อสร้างเป็นถังเหล็กบนดินโดยยึดติดกับโครงสร้างและฐานรากใต้ดินสำหรับรองรับน้ำหนักของถังและน้ำมัน ไม่ถือเป็นอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และไม่เป็นอาคารต้องห้ามตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

สำหรับกรมโยธาธิการได้พิจารณาแล้วมีความเห็นแตกต่างไปจากความเห็นของคณะกรรมการควบคุมอาคาร โดยเห็นว่าน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นสินค้าชนิดหนึ่ง เมื่อถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ก็น่าจะเข้าข่ายเป็นคลังสินค้า และเป็น “อาคาร” ตามกฎหมายควบคุมอาคารกำหนดไว้

กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยปัญหาขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ถูกต้องต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมโยธาธิการ) และผู้แทนกรุงเทพมหานครเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า เมื่อได้พิจารณาบทนิยามคำว่า “อาคาร”^๑ ใน

^๑ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้าสำนักงาน และสิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง

(๑) อัฒจันทร์หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน

(๒) เชื้อนอน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือทำน้ำ ทำจอดเรือ รั้วกำแพง หรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกันหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะ หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย

(๓) ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่บัญญัติให้หมายความถึงตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้แล้ว เห็นว่า ถ้อยคำที่ว่า “บุคคลอาจเข้าใช้สอยได้” นั้น มิได้มีความหมายจำกัดเพียงเฉพาะสิ่งที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อให้บุคคลเข้าไปใช้สอยภายในสถานที่ที่ก่อสร้างได้เท่านั้น แต่หากยังหมายถึง สิ่งก่อสร้างในลักษณะที่บุคคลสามารถใช้สอยได้รับประโยชน์ในกิจการใดกิจการหนึ่งโดยที่ตัวผู้ใช้สอยไม่จำเป็นต้องเข้าไปภายในสิ่งที่สร้างขึ้นนั้นด้วย ถึงเหล็กที่สร้างขึ้นโดยยึดติดกับโครงสร้างและฐานรากใต้ดินสำหรับรองรับน้ำหนักตามปัญหาที่หารือนี้ จึงมีลักษณะเป็นอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และเมื่อปรากฏว่าสิ่งก่อสร้างที่เป็นถังน้ำมันดังกล่าวได้สร้างขึ้นในการใช้เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงจำนวนมากเพื่อประโยชน์ในทางการค้า จึงมีลักษณะเป็นสถานที่เก็บรักษาสินค้าซึ่งอยู่ในความหมายของคลังสินค้าตามบทนิยามคำว่า “อาคาร” ในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และอยู่ในบังคับของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗^๒ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ อีกด้วย

(ก) ที่ติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมีน้ำหนัก รวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม

(ข) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้วระยะห่างจากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดินและมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) พื้นหรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กับลร และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา ๘ (๙)

(๕) สิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงส่วนต่างๆ ของอาคารนั้นด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ ข้อ ๑ ให้กำหนดพื้นที่ในท้องที่ตำบลบางกะเจ้า ตำบลบางกอบัวตำบลบางยอ ตำบลบางน้ำผึ้ง ตำบลทรงคนอง และตำบลบางกระสอบ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นบริเวณห้ามก่อสร้างอาคารชนิดและประเภทดังต่อไปนี้

(๑) คลังสินค้า

(๒) โรงงานที่ใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือเทียบเท่าขึ้นไปหรือใช้คนงานตั้งแต่สิบคนขึ้นไป

(๓) ท่าจอดเรือสำหรับเรือขนาดเกิน ๑๐๐ ตันกรอสส์

(๔) ห้องแถว ตึกแถว เว้นแต่เป็นการก่อสร้างทดแทนอาคารเดิมโดยมีพื้นที่ไม่มากกว่าพื้นที่ของอาคารเดิม และมีความสูงไม่เกิน ๑๕ เมตร

(๕) อาคารที่ใช้สำหรับประกอบกิจการค้าหรือธุรกิจบางส่วนหรือทั้งหมด ซึ่ง

(ก) มีระยะห่างจากอาคารข้างเคียงด้านใดด้านหนึ่งน้อยกว่า ๔ เมตร

(ข) มีความสูงเกิน ๑๕ เมตร

(ค) มีพื้นที่อาคารชั้นล่างเกิน ๑๐๐ ตารางเมตร

การวัดความสูงให้วัดจากระดับพื้นดินถึงส่วนที่สูงที่สุดของอาคาร

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๓๕